

Sömürgecilik Fiyaskoları

Yeni Usul Sömürgecilik ve Şirketler

Literatürde **sömürgecilik** ve **kolonicilik** kavramı arasında bir ayrım yoktur. (Colonialism)

Sömürgecilik hedefteki tüm kaynakları tüketene dek durmamak ve bu süreçte çevreye ve çevredekilere zarar vermekten kaçınmamaktır.

Kolonicilik bir devletin bir toplum veya bölge üzerinde egemenliğini kurması ve her türlü kaynağı sahiplenmesidir.

Bir Fransız dergi kapağı, 1911, Fransa'nın Fas'a medeniyet, zenginlik ve barış getireceğini iddia ediyor.

An English cartoon of 1892 hailing Rhodes' plan to construct a railroad extending from South Africa to Egypt.

Eski Usul Sömürgeciliğin Ölüşü Ve Neo-Koloncilik

“Neo-kolonciliğin temelinde, boyunduruk altında bırakılan devlet kağıt üzerinde bağımsızdır ve uluslararası egemenliğine sahiptir. Gerçekte ise ekonomik sistemi ve bu yüzden de siyasi politikaları dışarıdan dayatılmaktadır.”

Kwame Nkrumah

Neo-Colonialism: Last Stage of Imperialism
kitabının giriş kısmından

Kwame Nkrumah (1909-1972)
Gana Devleti'nin kurucusu

Modern sömürgecilik Neo-Kolonizasyon ile bitmiyor. Güç sahiplerinin sadece Devletler olmadığı modern çağda sömürgecilik henüz akademik tanımı yapılmamış bir şekilde devam ediyor.

“Bir milyon yıldızdan sönmeye ve ölmeye terk edilmiş bir tanesinin yamacında avazımız çıktığı kadar haykırarak **geride kalan her şey üstünde hak iddia ederiz.**”

Bengüsu Özcan
Antika Adam

İlk Modern Sömürgeci: United Fruits Şirketi

20. Yüzyılın ilk yarısında muz ticareti United Fruits hegemonyası altındaydı. Muz ticareti için gerekli neredeyse tüm tarlalar, demiryolları ve hatta limanlar United Fruits Şirketinindi.

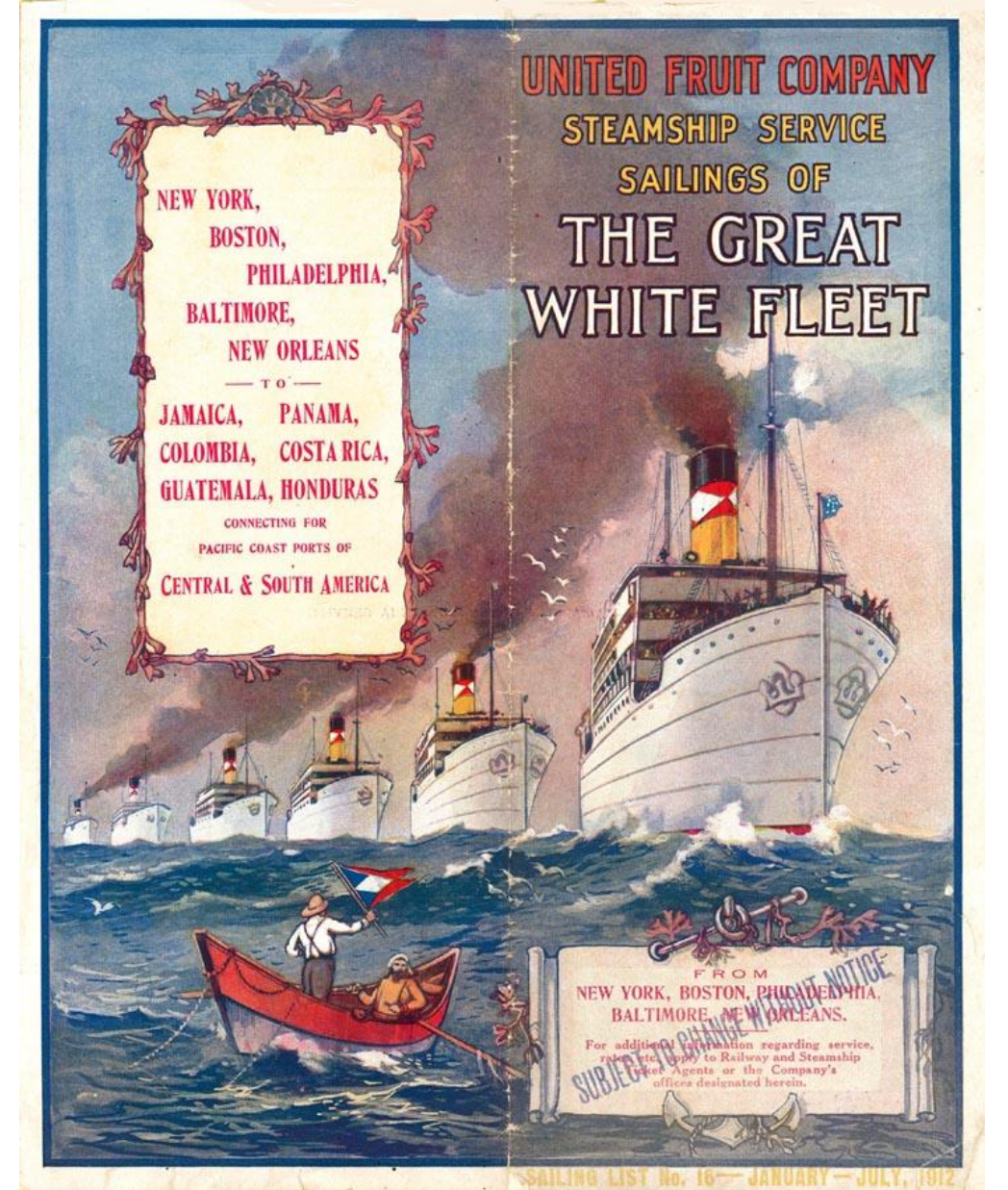

United Fruits Şirketinin 1952 yılındaki reklamı

1930'larda United Fruits Guatemala'da 14,000 kilometre kare ile en büyük toprak sahibiydi.

Guatemala'nın yeni adı:

Bananaland

United Fruits Şirketinin yılda 875867 ton kargo taşıyabilen 92 gemilik filosunun bir posteridir. 1912.

Guatemala'nın yeni başkanı seçilen Jacobo Arbenz, özelleştirilmiş **fakat işlenmeyen tarlaları devletin satın alması** ve işçilere dağıtması için bir yasa çıkarmış ve **özelleştirilmiş demiryollarını ve limanları devletleştirmek** için adımlar atmıştı.

Bunlar, United Fruits Şirketinin hegemonyasını tehlikeye atacak kararlardı.

1954 Yılında Dwight D. Eisenhower'ın emri ile **Dışişleri Bakanı John Foster Dulles** ve **CIA'in direktörü Allen Dulles**'in düzenlediği bir operasyon ile Guatemala'da Jacobo Arbenz'e darbe yapıldı.

John Foster Dulles ve **Allen Dulles**, United Fruits Şirketinin eski avukatlarıydı.

Jacobo Arbenz'in yerine getirilen Castillo Armas, Arbenz'in politikalarını tamamıyla geri çevirdi ve United Fruits demiryollarına, limanlarına ve arsalarına sahip olmaya devam etti.

Darbe sonrasında United Fruits muz ticaretindeki hegemonyasına devam ederken 1960 yılında başlayan iç savaş 36 sene sürdü ve yaklaşık 200 bin insan hayatını kaybetti.

CIA HISTORICAL REVIEW PROGRAM
RELEASE AS SANITIZED

2003

12 May 1975

MEMORANDUM

SUBJECT: CIA's Role in the Overthrow of Arbenz

In August 1953, the Operations Coordinating Board directed CIA to assume responsibility for operations against the Arbenz regime. Appropriate authorization was issued to permit close and prompt cooperation with the Departments of Defense, State and other Government agencies in order to support the Agency in this task. The plan of operations called for cutting off military aid to Guatemala, increasing aid to its neighbors, exerting diplomatic and economic pressure against Arbenz and attempts to subvert and or defect Army and political leaders, broad scale psychological warfare and paramilitary actions. During the period August through December 1953 a CIA staff was assembled and operational plans were prepared.

Following are the specific operational mechanisms utilized by the Agency in the overall missions against the Arbenz government:

a. Paramilitary Operations. Approximately 85 members of the CASTILLO Armas group received training in Nicaragua. Thirty were trained in sabotage, six as shock troop leaders and 20 others as support-type personnel. Eighty-nine tons of equipment were prepared. The support of this operation was staged inside the borders of Honduras and Nicaragua.

There were an estimated 260 men in Honduras and El Salvador for use as shock troops and specialists, outside of the training personnel that had been sent to Nicaragua.

b. Air Operations. The planning for providing air operational support was broken down into three phases; i.e. the initial stockpiling of equipment; the delivering of equipment to advance bases by black flight; and the aerial resupply of troops in the field. Thirty days prior to D-day, a fourth phase, fighter support, was initiated. There were approximately 80 missions flown during the 14-29 June 1954 period, by various type aircraft such as C-47's, F-47's and Cessnas which were used to discharge cargo, distribute propaganda and for strafing and bombing missions.

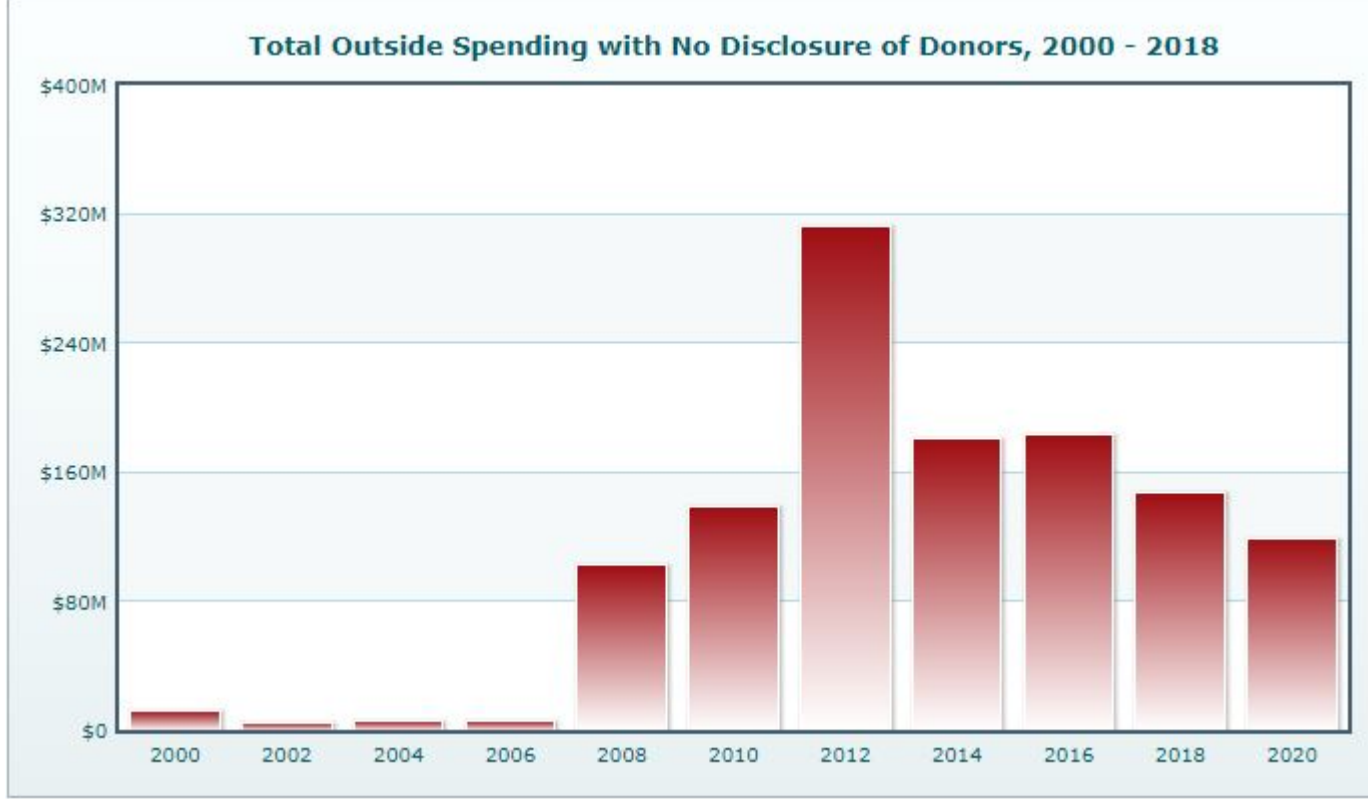
~~SECRET~~

ES2 IMPDET CL BY 054524

CIA Bildirisi, Bilgi Özgürlüğü Yasası* altında yayınlanmış gizli belge, CIA'in Jacobo Arbenz'e yapılan darbedeki rolü hakkında.

*The Freedom of Information Act

Şirketlerin Günümüzde ABD Siyasetine Etkisi – Seçim Süreci

Seçim sürecinde bağış yapanın beyan edilmediği ekonomik destekler

Önemli Anayasa Kararları

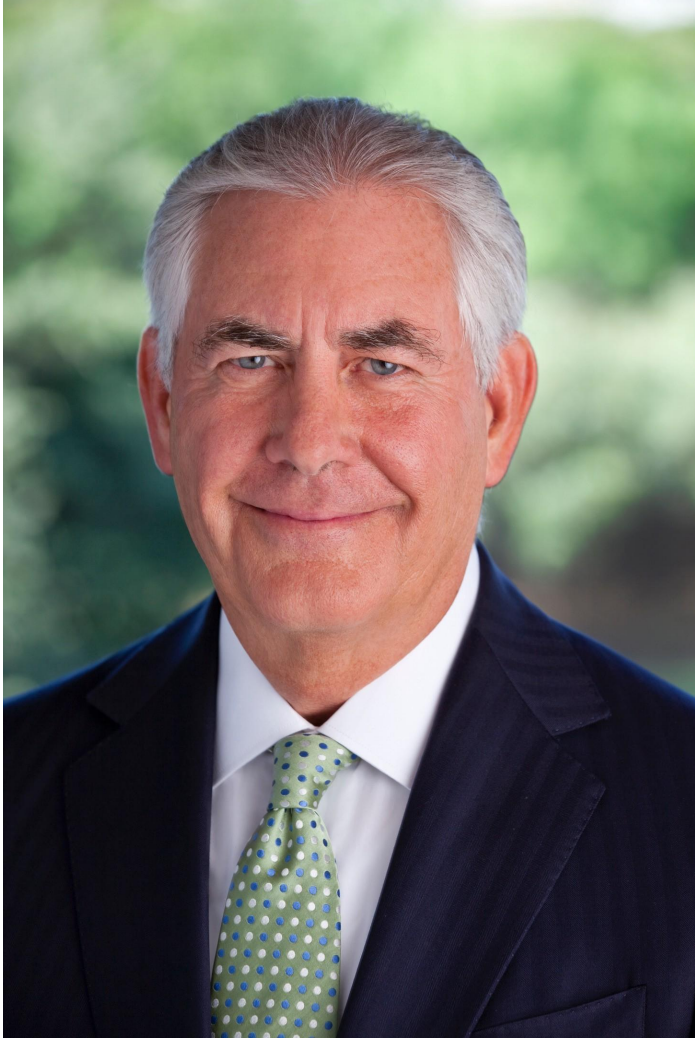
1976: Bireylerin başkan adayından bağımsız olarak istedikleri gibi seçim kampanyası yürütebilmelerine izin verildi.

2007: Seçimden aylar önce seçim propagandası için yapılan televizyon reklamlarının ifade özgürlüğü olduğuna karar verildi.

2010: Organizasyonların (PAC) başkan adayından bağımsız bir şekilde **sınırsız miktarda bağış alarak** seçim kampanyası yürütebilmelerine izin verildi.

2008-2015 arasında bağışçuların beyan
edilmediği **bilinen** kara para miktarı
\$1,154,917,601

Fiyasko 2: Exxonmobile

Exxonmobil, John D. Rockefeller'ın kurduđu Amerikan petrol řirketidir.

1975'te Exxonmobil'de işe başlayan ve 2006 yılında şirketin CEO'su olan Rex Tillerson Donald Trump yönetiminde ABD Dışışleri bakanı oldu.

Exxonmobil'in yabancı hükümetlere yaptığı ödemeleri beyan etmesini zorlayan bir yasa Rex Tillerson dışışleri bakanı olmadan bir saat önce kaldırıldı.

Donald Trump'ın 2017 yılındaki başkanlık töreninde gaz ve petrol şirketleri 7 milyon dolardan fazla bağış yaptı.

1970'lerden beri varlığı bilinen fakat yasalar gereği çıkartılamayan Alaska'daki petrol rezervlerinin önündeki engeller, Trump'ın çıkardığı yasalar sonucunda kaldırıldı.

2020 seçimlerinde Donald Trump, Exxonmobil'in talep ettiği gerekli izinleri vermesi sonucunda 25 milyon dolarlık bağış vereceklerini iddia etti. Exxonmobil bu durumu yalanladı.

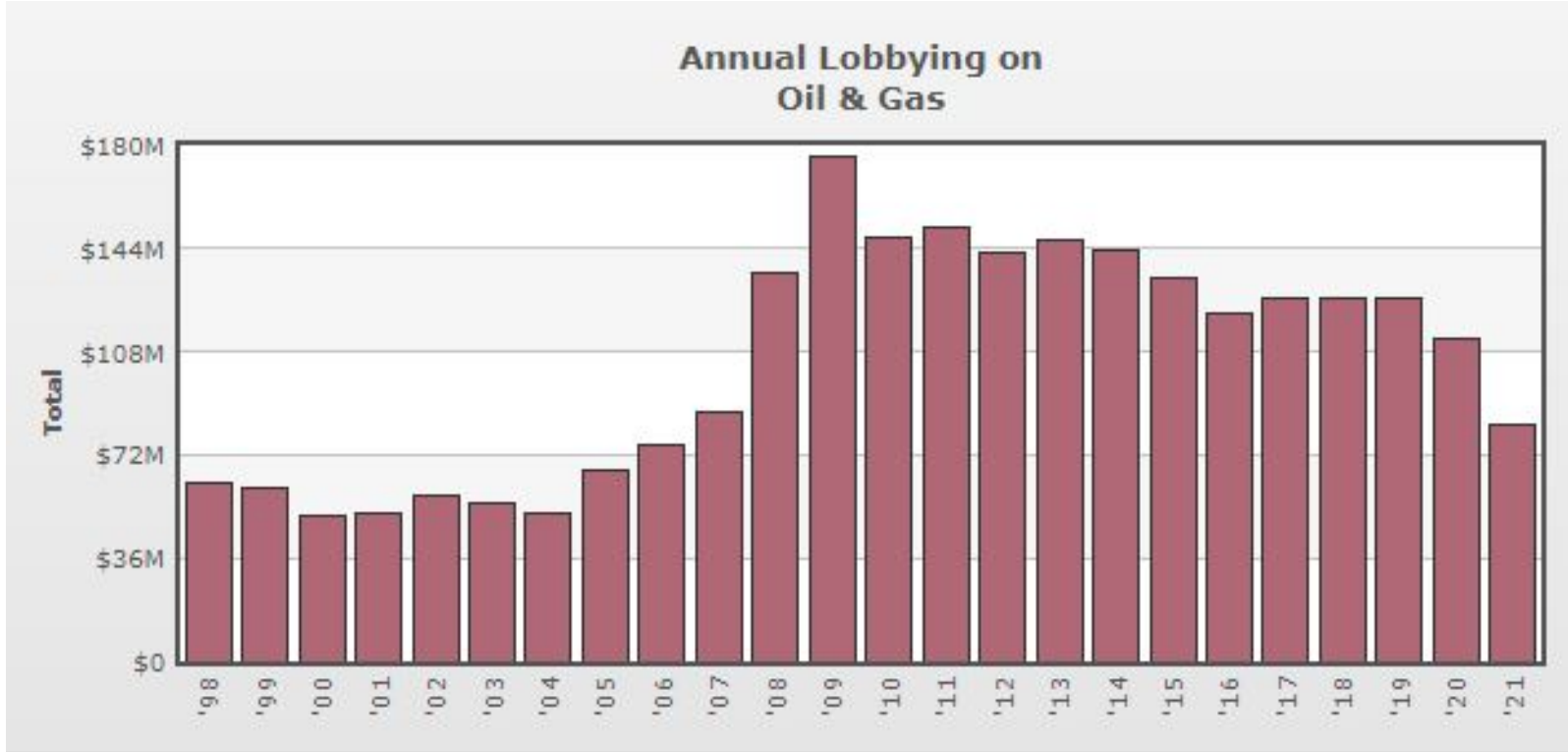

Venezuela enerji bakanı Rafael Ramirez belgeyi imzalarken

Venezuela başkanı Hugo Chavez 2007 yılında petrol sektörünü millileştirme yolunda adımlar attı.

Exxonmobil bu durumu Dünya Bankası'na taşıdı ve ABD Venezuela'ya karşı taraf tuttu.

Dünya Bankası, Venezuela hükümetine 1,6 milyar dolar para cezası kararı verdi.

ABD'de gaz ve petrol şirketlerinin yıllık lobicilik harcamaları

Sömürülen Kaynak: İnsanlar

Hindistan'daki Foxconn fabrikası

Apple

Apple ürünlerinin üretimini sağlayan Foxconn'ın Hindistan'daki fabrikasında 250'den fazla çalışan yemek zehirlenmesinden hastaneye kaldırıldı.

Reuters'e konuşan fabrika çalışanları tek bir odada 30 kişi uyuduklarını ve odalarda fareler olduğunu belirtti.

Fabrika çalışanları günlük 3,5 £'a çalışıyorlar.

Sömürülen Kaynak: İnsanlar

Hortum sonrası Amazon Kentucky deposu

Amazon

Hortum tehlikesinden dolayı Illinois ve Kentucky'deki boşaltılması gereken Amazon depoları, patronların emirleri sonucunda boşaltılmadı.

Toplamda 14 çalışan hayatını kaybetti.